

4. Rahan arvo

4.1 Indeksit

4.2 Valuutta

4.1 Indeksit

- Indeksi kuvaa suureen suhteellista kehitystä ajan kuluessa.

Vuosi	Kilohinta (€/kg)	Kilohinta verrattuna vuoden 2012 kilohintaan	Hintaindeksi
2012	2,19	$\frac{2,19}{2,19} = 1 = 100\%$	100
2013	2,91	$\frac{2,91}{2,19} = 1,3287 = 132,9\%$	132,9
2014	2,11	$\frac{2,11}{2,19} = 0,9634 = 96,3\%$	96,3
2015	1,99	$\frac{1,99}{2,19} = 0,9086 = 90,9\%$	90,9

- Vuotta jonka hintaan muita arvoja verrataan on perusajankohta.
- Indeksien pisteluku kertoo, kuinka monta prosenttia suureen arvo on perusajankohdan arvosta.
- Perusajankohta ilmoitetaan yleensä merkinnällä (perusajankohta = 100)
- Joskus on hyödyllisempää tarkastella useamman tuotteen yhteenlasketun hinnan kehitystä eli tarkastella ryhmäindeksiä.

Esimerkki

Taulukossa on juuston hintoja vuosina 2013-2016. Laadi indeksitaulukko, kun perusajankohta on vuosi 2013.

- Kuinka paljon juuston hinta on muuttunut vuonna 2014 vuoteen 2013 verrattuna?
- Laske indeksin avulla kuinka monta prosenttia juuston hinta on muuttunut vuonna 2015 vuoteen 2014 verrattuna.

Vuosi	Kilohinta (€/kg)	Hintasuhde	Indeksi
2013	9,69		
2014	9,80		
2015	9,12		
2016	8,77		

- Yleistä hintatason muutosta kuvaava ryhmäindeksi on kuluttajahintaindeksi (KHI).
 - Ottaa huomioon satoja tuotteita, joita suomalaiset käyttävät
 - Indeksiä laskettaessa painotetaan korkean kulutuksen tuotteita
 - Tuotteiden painoarvot muutetaan viiden vuoden välein vastaamaan muuttunutta kulutuskäyttäytymistä.
- Myös elinkustannusindeksi (EKI) mittaa yleistä hintakehitystä
 - Tuotteiden painoarvot ovat olleet samat vuodesta 1951
- Yleisen hintatason nousua kuvataan inflaatioksi ja hintatason laskua deflaatioksi.
- Kuluttajaindeksiä voidaan pitää inflaation mittarina.

Esimerkki

Taulukkoon on koottu elinkustannusindeksin (1951 = 100) pistelukuja.

2008	2010	2016
1730	1751	1913

- a) Asunnon vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin. Vuonna 2008 vuokra oli 325,00€/kk. Laske asunnon kuukausivuokra vuonna 2016.
- b) Vuokra vuonna 2011 oli 340,40€/kk. Laske indeksin pisteluku vuonna 2011.